

Rangárþing ytra

Ársreikningur 2019

Rangárþing ytra
Suðurlandsvegí 1
850 Hella

Kt. 520602-3050

Efnisyfirlit

Skýrsla og áritun sveitarstjóra og sveitarstjórnar	3
Áritun óháðs endurskoðanda	4
Rekstrarreikningur	6
Efnahagsreikningur	7
Sjóðstreymisyfirlit	9
Skýringar	10
Óendurskoðað fylgiskjal:	
Yfirlýsing um stjórnarhætti og ófjárhagslegar upplýsingar.....	30

Áritun sveitarstjóra og sveitarstjórnar

Ársreikningur Rangárbings ytra er gerður í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga.

Rekstrartekjur sveitarfélagsins á árinu námu 2.011 millj. kr. í A og B hluta, en þar af námu rekstrartekjur A hluta 1.855 millj. kr. Álagningarhlutfall útsvars var 14,52% en lögbundið hámark er það sama. Álagningarhlutfall fasteignaskatts nam 0,39% í A-flokki, 1,32% í B-flokki og 1,65% í C-flokki en lögbundið hámark þess er 0,625% í A-flokki, 1,32% í B-flokki og 1,65% í C-flokki.

Rekstrarniðurstaða A og B hluta var jákvæð um 164 millj. kr. en í A hluta var rekstrarniðurstaðan jákvæð um 161 millj. kr. Eigið fé sveitarfélagsins í árslok 2019 nam 1.963 millj. kr. samkvæmt efnahagsreikningi, en eigið fé A hluta nam 1.963 millj. kr.

Covid-19 heimsfaraldurinn sem nú gengur yfir mun hafa veruleg áhrif á mörgum sviðum um allan heim þar með talið efnahagsleg. Veruleg óvissa ríkir um endanleg áhrif faraldursins s.s. vegna óvissu um hve lengi hann mun vara og hver áhrifin verða eftir að honum lýkur. Vænta má að áhrif á rekstur sveitarfélagsins verði umtalsverð m.a. vegna lægri skatttekna og annarra tekna, frestun innheimtu og aukinna útgjalda. Sjá nánar umfjöllun í skýringu 19.

Í samræmi við lög um ársreikninga birtir sveitarfélagið yfirlýsingu um stjórnarhætti og ófjárhagslegar upplýsingar. Framangreindar upplýsingar eru settar fram í fylgiskjali við ársreikninginn, *Yfirlýsing um stjórnarhætti og ófjárhagslegar upplýsingar*.

Ársreikningur Rangárbings ytra fyrir árið 2019 er tilbúinn til endurskoðunar og afgreiðslu í sveitarstjórn.

Hellu, 30. apríl 2020

Sveitarstjóri:
Ágúst Sigurðsson

Byggðarráð:
Haraldur Eiríksson
Margrét Harpa Guðsteinsdóttir
Hjalti Tómasson

Ársreikningur Rangárbings ytra fyrir árið 2019 hefur hlotið afgreiðslu sveitarstjórnar í samræmi við ákvæði 61. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 og er staðfestur og áritaður við síðari umræðu í sveitarstjórn.

Hellu, 11. júní 2020.

Sveitarstjórn:

Áritun óháðs endurskoðanda

Endurskoðandi sveitarfélagsins mun árita ársreikninginn samhliða áritun sveitarstjórnar við síðari umræðu í sveitarstjórn.

Rekstrarreikningur 2019

		A hluti			A og B hluti		
	Skýr	Ársreikningur 2019	Áætlun 2019 með viðaukum	Ársreikningur 2018	Ársreikningur 2019	Áætlun 2019 með viðaukum	Ársreikningur 2018
Rekstrartekjur							
Útsvar og fasteignaskattur	4	1.228.044	1.226.721	1.119.044	1.220.549	1.221.469	1.110.184
Framlög Jöfnunarsjóðs	4	323.216	319.309	322.415	323.216	319.309	322.415
Aðrar tekjur	4	303.405	261.044	343.023	467.415	413.308	594.468
		1.854.665	1.807.074	1.784.482	2.011.180	1.954.086	2.027.067
Rekstrargjöld							
Laun og launatengd gjöld	5	889.551	884.903	812.722	899.038	894.503	822.208
Annar rekstrarkostnaður		680.816	646.792	667.578	738.730	691.736	738.366
		1.570.368	1.531.695	1.480.300	1.637.768	1.586.239	1.560.575
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir		284.297	275.379	304.183	373.412	367.847	466.493
Afskriftir	8	(61.083)	(65.334)	(61.277)	(109.690)	(117.666)	(107.988)
Rekstrarniðurstaða án fjármuna- tekna og fjármagnsgjalda		223.214	210.045	242.906	263.721	250.181	358.504
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	6	(62.426)	(51.393)	(44.371)	(101.617)	(102.801)	(119.673)
Hlutdeild minnihluta í afkomu ...	13	0	0	0	1.602	0	(5.054)
Rekstrarniðurstaða	13	160.788	158.652	198.536	163.707	147.380	233.778

Efnahagsreikningur

Eignir

		A hluti		A og B hluti	
	Skýr.	2019	2018	2019	2018
Fastafjármunir					
Varanlegir rekstrarfjármunir:					
Fasteignir og lóðir	8	1.367.194	1.203.765	2.258.335	1.995.841
Byggingarland, veitu- og gatnakerfi	8	353.760	292.037	952.016	820.108
Áhöld og tæki	8	29.027	22.029	29.027	22.029
		1.749.980	1.517.831	3.239.378	2.837.978
Áhættufjármunir og langtímakröfur:					
Stofnframlög og eignarhlutir í félögum	9	927.446	908.900	263.509	244.963
Langtímakröfur	10	0	52	0	52
Langtímakröfur á eigin fyrirtæki	10	51.933	66.324	0	0
Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs	11	85.812	89.241	85.812	89.241
		1.065.191	1.064.517	349.321	334.257
Fastafjármunir		2.815.172	2.582.348	3.588.699	3.172.235
Veltufjármunir					
Skammtímakröfur:					
Önnheimtar tekjur	12	125.977	122.999	138.044	136.380
Skammtímakröfur á eigin fyrirtæki		109.033	128.837	0	0
Næsta árs afborganir eigin fyrirtæki	10	16.162	15.064	0	0
Næsta árs afborgarnir langtímakrafna	10	0	1.191	0	1.191
Næsta árs gjaldf. v. Brúar lífeyrissjóðs	11	3.429	3.429	3.429	3.429
Aðrar skammtímakröfur		99.245	131.191	116.677	168.182
Handbært fé	3j	33.037	94.425	62.044	201.266
Veltufjármunir		386.883	497.136	320.194	510.449
Eignir samtals		3.202.055	3.079.484	3.908.893	3.682.683

31. desember 2019

Eigið fé og skuldir

		A hluti		A og B hluti	
	Skýr.	2019	2018	2019	2018
Eigið fé					
Eiginfjárreikningur		1.962.999	1.750.446	1.962.529	1.747.091
Hlutdeild minnihluta í eigin fé		0	0	177.388	178.990
Eigið fé samtals	13	1.962.999	1.750.446	2.139.917	1.926.081
Skuldbindingar					
Lífeyrisskuldbinding	14	35.978	34.726	35.978	34.726
Langtímaskuldir					
Skuldir við lánastofnanir	15	897.552	954.021	1.369.064	1.433.763
Skammtímaskuldir					
Skuldir við eigin fyrirtæki		13.287	115.211	0	0
Skammtímahluti lífeyrisskuldbindingar	14	1.131	1.146	1.131	1.146
Næsta árs afborganir langtímaskulda	15	84.961	81.469	106.345	102.043
Fyrirframinnheimtar tekjur		14.593	16.794	14.593	16.794
Aðrar skammtímaskuldir		191.555	125.671	241.866	168.130
		305.526	340.291	363.935	288.113
Skuldir og skuldbindingar samtals		1.239.057	1.329.038	1.768.977	1.756.602
Eigið fé og skuldir samtals		3.202.055	3.079.484	3.908.893	3.682.683
Ábyrgðir og skuldbindingar utan efnahagsreiknings					
	17				

Sjóðstreymisyfirlit 2019

		A hluti			A og B hluti		
	Skýr	Ársreikningur	Áætlun 2019	Ársreikningur	Ársreikningur	Áætlun 2019	Ársreikningur
		2019	með viðaukum	2018	2019	með viðaukum	2018
Rekstrarhreyfingar							
Rekstrarniðurstaða	13	160.788	158.652	198.536	163.707	147.380	233.778
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:							
Afskriftir	8	61.083	65.334	61.277	109.690	117.666	107.988
Verðbætur og gengismunur		27.051	34.566	28.627	42.658	57.093	45.037
Niðurfærsla eignarluta		0	0	5.176	0	0	5.176
Hagnaður af sölu rekstrarfjármuna		0	0	(950)	0	0	(95.474)
Hlutdeild minnihluta í afkomu	13	0	0	0	(1.602)	0	5.054
Hækkun lífeyrisskuldbindingar	14	2.633	2.000	1.412	2.633	2.000	1.412
Veltufé frá rekstri		251.556	260.552	294.078	317.086	324.139	302.972
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:							
Fyrirframgreiðsla vegna							
uppgjörs við Brú, breyting	11	3.429	0	(92.670)	3.429	0	(92.670)
Óinnheimtar tekjur, breyting		(2.978)	0	(18.696)	(1.718)	0	(8.486)
Aðrar skammtímakröfur, breyting		31.946	30.000	(1.672)	51.526	40.000	(6.361)
Skammtímaskuldir, breyting		63.683	0	(94.015)	71.535	0	(86.094)
Greiðslur vegna lífeyrisskuldbindingar	14	(1.397)	0	(1.505)	(1.397)	0	(1.505)
Samtals		94.683	30.000	(208.558)	123.375	40.000	(195.115)
Handbært fé frá rekstri		346.239	290.552	85.519	440.461	364.139	107.857
Fjárfestingarhreyfingar							
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjárm.	8	(241.467)	(264.300)	(112.871)	(459.325)	(512.300)	(160.766)
Söluverð rekstrarfjármuna		0	0	1.926	0	0	141.426
Eignarhlutir breyting		(18.546)	(6.500)	(6.598)	(18.546)	(6.500)	(6.598)
Langtímakröfur, breyting	10	1.254	4.608	2.380	1.254	4.608	2.380
Langtímakröfur á eigin ft., breyting.....	10	15.466	15.252	14.415	0	0	0
Fjárfestingarhreyfingar		(243.294)	(250.940)	(100.749)	(476.617)	(514.192)	(23.559)
Fjármögnunarhreyfingar							
Skuldir við lánastofnanir, breyting.....		0	0	(39.095)	0	0	(39.095)
Viðskiptastaða eigin ft., breyting		(82.120)	(96.238)	66.105	0	0	0
Tekin ný langtímalán		0	0	176.434	0	0	241.434
Afborganir langtímalána	15	(82.213)	(87.441)	(94.151)	(103.065)	(112.686)	(139.889)
Stofnframlög og hlutafjárhækkun		0	0	0	0	0	10.077
Uppgjör á eigin fé við minnihluta		0	0	0	0	0	(5.380)
Fjármögnunarhreyfingar		(164.333)	(183.679)	109.293	(103.065)	(112.686)	67.148
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(61.388)	(144.067)	94.064	(139.222)	(262.739)	151.446
Handbært fé í ársbyrjun		94.425	178.228	361	201.266	325.008	49.821
Handbært fé í árslok		33.037	34.161	94.425	62.044	62.269	201.266

Skýringar

1. Upplýsingar um sveitarfélagið

Rangárþing ytra er sveitarfélag á Suðurlandi og var fjöldi íbúa þess 1.684 þann 1. desember 2019. Skrifstofa sveitarfélagsins er að Suðurlandsvegi 1, Hellu.

Mælt er fyrir um grundvallarþætti stjórnsýslu og starfsemi sveitarfélaga í sveitarstjórnarlögum nr. 138/2011.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur Rangárþings ytra árið 2019 hefur að geyma samantekin reikningsskil fyrir þær rekstrareiningar sem falla undir A og B hluta starfsemi sveitarfélagsins sbr. 60. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.

Til samræmis við reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga nr. 1212/2015 er settur fram rekstrarreikningur, efnahagsreikningur, sjóðstreymisfirlit og viðeigandi skýringar.

Til A hluta telst starfsemi sem að hluta eða öllu leyti er fjármögnuð með skatttekjum. Hér er um að ræða Aðalsjóð, en auk hans Eignasjóð og Þjónustustöð. Til B hluta teljast fjárhagslega sjálfstæð fyrirtæki sem að hálfu eða meirihluta eru í eigu sveitarfélagsins, en rekstur þessara fyrirtækja er fjármagnaður með þjónustutekjum. Fyrirtæki sem falla undir B hluta starfsemi sveitarfélagsins eru Leiguíbúðir, Félagslegar íbúðir, Fráveita, Vatnsveita Rangárþing ytra og Ásahrepps bs., Suðurlandsvegur 1-3 hf. og Rangárljós.

Ársreikningurinn er gerður samkvæmt kostnaðarverðsreglu og í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga nr. 3/2006 og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga nr. 1212/2015. Ársreikningurinn byggir í meginatriðum á sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Stöður í efnahagsreikningi milli rekstrareininga og viðskipti milli þeirra eru felld út í ársreikningnum. Af viðskiptum milli rekstrareininga sveitarfélagsins má nefna álagða fasteignaskatta, húsaleigu Eignasjóðs og önnur innbyrðis viðskipti vegna kaupa á vöru og þjónustu.

Hlutdeild minnihlutaeigenda í eigin fé B hluta fyrirtækja er færð sem sérstakur liður í efnahagsreikningi. Hlutdeild minnihlutaeigenda í afkomu B hluta fyrirtækja er færð sem sérstakur liður í rekstrarreikningi.

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum, nema annað sé tekið fram.

a. Innlausn tekna

Skatttekjur eru færðar til tekna við álagningu þeirra en til lækkunar er færð reiknuð niðurfærsla vegna óinnheimtra skatttekna. Til skatttekna heyra útsvar, fasteignaskattur og framlög úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga, auk annarra tekna sem hafa ígildi skatta, svo sem lóðarleiga.

Tekjur af sölu þjónustu og vöru eru færðar þegar afhending hefur farið fram og kröfuréttur myndast.

Áfallnar vaxtatekjur eru færðar til tekna í samræmi við höfuðstól og skilmála vaxtaberandi krafna. Arðstekjur eru færðar til tekna þegar réttur til þeirra hefur myndast.

Hagnaður eða tap af sölu varanlegra rekstrarfjármuna er reiknað sem mismunur söluverðs og bókfærðs verðs og er hann færður í rekstrarreikning meðal rekstrartekna eða -gjalda, eftir því sem við á.

b. Færsla gjalda

Útgjöld eru færð í ársreikninginn á því tímabili sem til þeirra er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

c. Verðlags- og gengisviðmið

Eignir og skuldir, sem bundnar eru verðlagsvísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar í ársreikninginn miðað við verðlag eða gengi í árslok. Verðlagsbreytingar og gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir, aðrir en lóðir og lendur sem sveitarfélagið hefur leigutekjur af, eru færðir til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við öflun rekstrarfjármuna. Frá kostnaðarverði dragast álögð gatnagerðargjöld og önnur framlög og endurgreiðslur vegna stofnkostnaðar.

Lóðir og lendur sem sveitarfélagið hefur leigutekjur af eru færðar á gagnvirði eða núvirði framtíðarleigutekna samkvæmt fyrirbyggjandi leigusamningum sé það lægra. Lóðir og lendur eru endurmetnar með reglubundnum hætti. Endurmat lóða og lendna er fært á eignfjárreikning.

e. Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma rekstrarfjármuna þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími rekstrarfjármuna greinist þannig:

Fasteignir	25 - 40 ár
Veitukerfi	25 ár
Gatnakerfi	25 ár
Vélar, áhöld og tæki	5 - 6 ár

Lóðir og lendur sem sveitarfélagið hefur leigutekjur af eru ekki afskrifaðar.

f. Stofnframlög og eignarhlutir í félögum

Eignarhlutir í félögum og stofnframlög í byggðasamlögum og eigin fyrirtækjum eru færðir á kostnaðarverði að frádreginni óbeinni niðurfærslu. Framlög sveitarfélagsins til byggðasamlaga og ýmissa verkefna teljast hluti kostnaðar vegna viðeigandi málaflokks.

g. Langtímakröfur

Langtímakröfur eru færðar til eignar í samræmi við lánskjör. Næsta árs og gjaldfallnar afborganir langtímakrafna eru færðar í efnahagsreikningi meðal veltufjármuna.

h. Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs

Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs vegna uppgjörs A-deildar á árinu 2018 er færð til eignar og er framlag í lífeyrisaukasjóð gjaldfært á 30 árum en framlag í varúðarsjóð á 20 árum til samræmis við ákvæði reglugerðar nr. 1212/2015.

i. Önnheimtar tekjur og aðrar kröfur

Önnheimtar tekjur og aðrar kröfur eru færðar niður til að mæta almennri áhættu sem fylgir kröfueign sveitarfélagsins, en hér er ekki um endanlega afskrift að ræða. Annars vegar er um að ræða niðurfærslu vegna krafna sem sérstaklega hafa verið metnar í tapshættu og hins vegar niðurfærslu til að mæta almennri áhættu. Niðurfærslan er dregin frá viðkomandi liðum í efnahagsreikningi.

j. Handbært fé

Sjóðir og bankainnstæður teljast til handbærs fjár.

k. Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrisskuldbinding vegna lífeyrisréttinda starfsmanna sveitarfélagsins er færð sem langtímaskuld í efnahagsreikningi. Áætlaðar næsta árs greiðslur vegna skuldbindingarinnar er færð meðal skammtímaskulda. Skuldbindingin var reiknuð út af tryggingastærðfræðingi í árslok 2019. Breyting á skuldbindingunni á árinu er gjaldfærð í rekstrarreikningi sbr. skýringu 14.

l. Langtímaskuldir

Langtímaskuldir eru færðar í efnahagsreikningi í árslok eins og lánskjör segja til um. Næsta árs afborganir langtímaskulda eru færðar meðal skammtímaskulda.

m. Ábyrgðir og skuldbindingar utan efnahagsreiknings

Upplýsingar um ábyrgðir og skuldbindingar sveitarfélagsins utan efnahagsreiknings eru birtar í skýringu 17.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

n. Fjárhagsáætlun

Fjárhagsáætlun sveitarfélagsins fyrir árið 2019 er hluti ársreikningsins og er birt í rekstrarreikningi, sjóðstreymisýfirliti og skýringum. Um er að ræða fjárhagsáætlun með viðaukum sem sveitarstjórn hefur samþykkt. Gerð er grein fyrir upphaflega samþykktri fjárhagsáætlun, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum í skýringu 21.

4. Rekstrartekjur

Rekstrartekjur greinast þannig:

	A hluti			A og B hluti		
	Ársreikningur 2019	Áætlun 2019 með viðaukum	Ársreikningur 2018	Ársreikningur 2019	Áætlun 2019 með viðaukum	Ársreikningur 2018
Útsvar og fasteignaskattur:						
Útsvar.....	896.235	890.404	825.568	896.235	890.404	825.568
Fasteignaskattur.....	317.300	322.239	280.948	309.805	316.987	272.088
Lóðarleiga.....	14.510	14.078	12.528	14.510	14.078	12.528
	<u>1.228.044</u>	<u>1.226.721</u>	<u>1.119.044</u>	<u>1.220.549</u>	<u>1.221.469</u>	<u>1.110.184</u>
Framlög Jöfnunarsjóðs:						
Framlag vegna fasteignaskatts.....	101.167	93.371	90.477	101.167	93.371	90.477
Framlag vegna útgjaldajöfnunar.....	138.118	138.689	140.182	138.118	138.689	140.182
Framlög vegna grunnskóla.....	75.680	78.465	83.106	75.680	78.465	83.106
Önnur framlög.....	8.251	8.784	8.650	8.251	8.784	8.650
	<u>323.216</u>	<u>319.309</u>	<u>322.415</u>	<u>323.216</u>	<u>319.309</u>	<u>322.415</u>
Skatttekjur samtals	<u>1.551.260</u>	<u>1.546.030</u>	<u>1.441.459</u>	<u>1.543.765</u>	<u>1.540.778</u>	<u>1.432.599</u>
Aðrar tekjur:						
Aðrar tekjur.....	303.405	261.044	342.073	467.415	413.308	498.994
Söluhagnaður.....	0	0	950	0	0	95.474
	<u>303.405</u>	<u>261.044</u>	<u>343.023</u>	<u>467.415</u>	<u>413.308</u>	<u>594.468</u>
Rekstrartekjur samtals.....	<u>1.854.665</u>	<u>1.807.074</u>	<u>1.784.482</u>	<u>2.011.180</u>	<u>1.954.086</u>	<u>2.027.067</u>

Skýringar, frh.:

5. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

	A hluti			A og B hluti		
	Ársreikningur 2019	Áætlun 2019 með viðaukum	Ársreikningur 2018	Ársreikningur 2019	Áætlun 2019 með viðaukum	Ársreikningur 2018
Laun	241.777	243.681	223.505	249.629	251.701	231.377
Launatengd gjöld	53.274	53.050	49.523	54.908	54.630	51.137
Áfallið orlof, breyting	2.111	0	6.705	2.111	0	6.705
Annar áfallinn launakostnaður	586.328	578.472	528.148	586.328	578.472	528.148
Framlög vegna uppgjörs						
A deildar Brúar lífeyrissjóðs	3.429	6.200	3.429	3.429	6.200	3.429
	886.918	881.403	811.309	896.405	891.003	820.796
Breyting á lífeyrisskuldbindingu	2.633	3.500	1.413	2.633	3.500	1.413
Laun og launatengd gjöld samtals	889.551	884.903	812.722	899.038	894.503	822.208

Byggðasamlagið Oddi bs. annast rekstur grunnskóla og leikskóla í sveitarfélaginu. Hlutdeild sveitarfélagsins í launakostnaði byggðasamlagsins er flokkuð sem annar áfallinn launakostnaður í ársreikningi sveitarfélagsins.

	2019	2018
Fjöldi starfsmanna í árslok.....	146	137
Fjöldi stöðugilda í árslok.....	117	108
Ársverk.....	116	110
Laun sveitarstjóra og sveitarstjórnar.....	31.612	31.027

6. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

	A hluti			A og B hluti		
	Ársreikningur 2019	Áætlun 2019 með viðaukum	Ársreikningur 2018	Ársreikningur 2019	Áætlun 2019 með viðaukum	Ársreikningur 2018
Vaxtatekjur og verðbætur.....	6.057	5.833	3.423	6.509	5.833	4.182
Arður af eignarhlutum.....	5.739	6.750	40.403	5.739	6.750	40.403
Niðurfærsla eignarhluta.....	0	0	(5.176)	0	0	(5.176)
Vaxtagjöld og verðbætur	(81.156)	(74.749)	(89.730)	(113.866)	(115.385)	(159.108)
Gengismunur.....	0	0	27	0	0	27
Vextir frá eigin fyrirtækjum.....	6.934	10.772	6.683	0	0	0
Fjármunat. og (fjármagnsgj.) samt.	(62.426)	(51.393)	(44.371)	(101.618)	(102.801)	(119.673)

7. Heildaryfirlit um rekstur

Rekstur málaflokka, stofnana og fyrirtækja sveitarfélagsins greinist þannig. Í yfirlitinu eru birtar upplýsingar um rekstrartekjur að frádregnum rekstrargjöldum viðkomandi rekstrareininga.

	Ársreikningur 2019	Áætlun 2019 með viðaukum	Ársreikningur 2018
Aðalsjóður:			
Skatttekjur	1.569.904	1.559.904	1.459.031
Félagsþjónusta	(107.602)	(109.026)	(120.694)
Heilbrigðismál	(2.293)	(2.301)	(1.521)
Fræðslu- og uppeldismál	(847.430)	(838.386)	(753.678)
Menningarmál	(24.952)	(24.971)	(25.181)
Æskulýðs- og íþróttamál	(174.138)	(180.329)	(169.315)
Brunamál og almannavarnir	(28.190)	(27.246)	(22.404)
Hreinlætismál	(17.675)	(9.388)	(20.250)
Skipulags- og byggingarmál	(26.454)	(28.897)	30.871
Umferðar- og samgöngumál	(62.978)	(69.477)	(72.916)
Umhverfismál	(32.913)	(26.569)	(27.517)
Atvinnumál	(9.178)	(11.970)	(8.557)
Sameiginlegur kostnaður	(137.168)	(150.227)	(135.838)
Lífeyrisskuldbinding, breyting	(8.781)	(9.700)	(7.543)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	10.722	27.180	32.448
Aðalsjóður samtals	100.874	98.597	156.936
A hluta stofnanir:			
Eignasjóður	63.728	67.749	55.884
Þjónustustöð	(3.815)	(7.695)	(14.284)
A hluti samtals	160.787	158.652	198.536
B hluta fyrirtæki:			
Vatnsveita Rangárbings ytra og Ásahrepps bs.	25.043	15.892	17.192
Suðurlandsvegur 1-3 hf.	(19.910)	(18.079)	(19.460)
Leiguíbúðir	(2.311)	(5.518)	(2.133)
Félagslegar íbúðir	(5.394)	(6.162)	63.920
Fráveita	2.138	1.000	(3.910)
Húsakynni bs.	0	0	84.712
Rangárljós	1.751	1.595	2.206
Hlutdeild minnihluta í afkomu	1.602	0	(5.054)
Bakfærður hagnaður af viðskiptum milli sjóða	0	0	(102.231)
A og B hluti samtals	163.706	147.380	233.778

Skýringar, frh.:

8. Varanlegir rekstrarfjármunir

a. Bókfært verð

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir og lóðir	Gatnakerfi	Vélar, áhöld og tæki	Samtals
A hluti				
Heildarverð 1.1. 2019	1.953.192	416.656	78.445	2.448.293
Afskrifað áður	(749.427)	(124.619)	(56.416)	(930.462)
Bókfært verð 1.1. 2019	1.203.765	292.037	22.029	1.517.831
Viðbót á árinu	141.264	83.409	16.795	241.468
Endurmat lóða og lendna	51.765	0	0	51.765
Afskrifað á árinu	(29.600)	(21.686)	(9.796)	(61.082)
Bókfært verð 31.12. 2019	1.367.194	353.760	29.028	1.749.982
Samtals heildarverð 31.12. 2019	2.146.221	500.065	95.240	2.741.526
Afskrifað samtals	(779.027)	(146.305)	(66.212)	(991.544)
Bókfært verð 31.12. 2019	1.367.194	353.760	29.028	1.749.982
Afskriftahlutföll	0-4%	4%	15-20%	
A og B hluti				
Heildarverð 1.1. 2019	2.934.284	1.384.054	80.238	4.398.576
Afskrifað áður	(938.442)	(563.946)	(58.211)	(1.560.599)
Bókfært verð 1.1. 2019	1.995.842	820.108	22.027	2.837.977
Viðbót á árinu	263.792	178.739	16.795	459.326
Endurmat lóða og lendna	51.765	0	0	51.765
Afskrifað á árinu	(53.062)	(46.831)	(9.796)	(109.689)
Bókfært verð 31.12. 2019	2.258.337	952.016	29.026	3.239.378
Samtals heildarverð 31.12. 2019	3.249.841	1.562.792	97.033	4.909.666
Afskrifað samtals	(991.504)	(610.777)	(68.007)	(1.670.288)
Bókfært verð 31.12. 2019	2.258.337	952.016	29.026	3.239.378
Afskriftahlutföll	0-4%	4%	15-20%	

Skýringar, frh.:

8. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

b. Fjárfesting

Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum á árinu sundurliðast þannig:

	Fjárfesting 2019	Áætlun 2019 með viðaukun
A hluti		
Fasteignir:		
Íþróttahúsið Hellu.....	114.186	106.000
Þrúðvangur 18.....	30.379	31.000
Lundur.....	0	12.500
Sundlaugin Hellu.....	4.594	0
Leikskólinn Laugalandi.....	2.077	2.700
Heklukot.....	239	0
Grunnskólinn á Hellu.....	185	0
Langekra.....	0	4.000
	<u>151.660</u>	<u>156.200</u>
Gatnakerfi og opin svæði:		
Gatnaframkvæmdir	70.335	57.000
Gatnagerðargjöld	(4.295)	0
Hlutdeild veitufyrirtækja í framkvæmdakostnaði.....	(19.686)	0
	<u>46.354</u>	<u>57.000</u>
Göngustígar og útivistarsvæði.....	3.770	7.500
Framkvæmdakostnaður við Oddabrú.....	110.672	31.600
Hlutur Vegagerðar ríkisins í Oddabrú.....	(87.784)	0
	<u>22.888</u>	<u>31.600</u>
Áhöld og tæki:		
Þjónustustöð, dráttarvél.....	16.795	12.000
A hluti samtals.....	<u>241.467</u>	<u>264.300</u>
B hluti		
Vatnsveita Rangárbings ytra og Ásahrepps bs.:		
Framkvæmdakostnaður.....	60.820	70.000
Álögð heimtaugargjöld á árinu.....	(6.736)	0
	<u>54.084</u>	<u>70.000</u>
Fráveita:		
Framkvæmdakostnaður	39.229	39.000
	<u>39.229</u>	<u>39.000</u>
Félagslegar íbúðir:		
Keyptar íbúðir.....	119.249	120.000
	<u>119.249</u>	<u>120.000</u>
Suðurlandsvegur 1-3 hf.:		
Framkvæmdakostnaður	5.246	19.000
Hlutur ríkiseigna í framkvæmdunum.....	(1.967)	0
	<u>3.279</u>	<u>19.000</u>
Rangárljós:		
Framkvæmdakostnaður.....	2.018	0
	<u>2.018</u>	<u>0</u>
B hluti samtals	<u>217.859</u>	<u>248.000</u>
Samtals A og B hluti	<u>459.325</u>	<u>512.300</u>

Skýringar, frh.:

8. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

c. Fasteignamat og váttryggingaverð

Fasteignamat og váttryggingarverð varanlegra rekstrarfjármuna skiptist þannig í árslok 2019:

	A hluti	A og B hluti
Fasteignamat.....	1.120.655	1.643.535
Brunabótamat fasteigna.....	3.911.920	5.280.770
Váttryggingaverðmæti lausafjármuna.....	465.577	465.577
Váttryggingaverðmæti veitumannvirkja.....	0	1.240.702

9. Stofnframlög og eignarhlutir í félögum

Stofnframlög og eignarhlutir í félögum greinast þannig:

	Eignarhlutur		Bókfært verð	
	A hluti	A og B hluti	A hluti	A og B hluti
Samtök sunnlenskra sveitarfélaga			9.561	9.561
Brunavarnir Rangárvallasýslu bs.	45,8%	45,8%	17.797	17.797
Sorpstöð Rangárvallasýslu bs.	43,6%	43,6%	30.485	30.485
Eignarhaldsfélag Suðurlands hf. A-bréf	2,1%	2,1%	1.877	1.877
Eignarhaldsfélag Suðurlands hf. B-bréf	3,8%	3,8%	8.376	8.376
Strandavöllur ehf.	17,9%	17,9%	13.450	13.450
Rangárbakkar, hestamiðstöð Suðurlands ehf.	7,2%	7,2%	5.207	5.207
Sælubúið ehf.	52,5%	52,5%	748	748
Landskerfi bókasafna hf.	0,3%	0,3%	376	376
Lánasjóður sveitarfélaga ohf.	1,7%	1,7%	152.019	152.019
Rangárhöllin ehf.	16,1%	16,1%	18.000	18.000
Suðurlandsvegur 1-3 hf.	69,0%	69,0%	397.939	0
Vatnsveita Rangárpings ytra og Ásahrepps bs.	81,8%	81,8%	123.378	0
Rangárljós	100,0%	100,0%	142.620	0
Lundartún hses.			12.089	12.089
Háskólafélag Suðurlands ehf.	7,8%	7,8%	5.882	5.882
Önnur félög			2.804	2.804
			942.608	278.671
Niðurfærsla eignarhluta			(15.162)	(15.162)
Stofnframlög og eignarhlutir í félögum samtals			927.446	263.509

10. Langtímakröfur og langtímakröfur á eigin fyrirtæki

Breyting langtímakrafna á árinu greinist þannig:

	Langtíma- kröfur á eigin	Langtímakröfur	
		A hluti	A og B hluti
Staða langtímakrafna í ársbyrjun	62.072	1.243	1.243
Afborgun langtímakrafna á árinu	(5.769)	(1.254)	(1.254)
Verðbætur.....	1.658	11	11
Langtímakröfur samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	57.961	0	0
Næsta árs afborganir og gjaldfallnar afborganir.....	(6.028)	0	0
	51.933	0	0
Afborganir af langtímakröfum greinast þannig á næstu ár:			
Árið 2020.....	6.028	0	0
Árið 2021.....	4.385	0	0
Árið 2022.....	4.583	0	0
Árið 2023.....	4.175	0	0
Árið 2024.....	4.363	0	0
Afborgun síðar.....	34.428	0	0
Langtímakröfur samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	57.961	0	0

Reiknaðir eru 4,5% ársvextir á langtímakröfur á eigin fyrirtæki, en lánin eru bundin vísitölu neysluverðs.

11. Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs

Fyrirframgreidd framlög vegna uppgjörs við Brú lífeyrissjóð á árinu 2018 eru færð til eignar í efnahagsreikningi sem fyrirframgreiddur kostnaður. Sá hluti sem verður gjaldfærður á árinu 2020 er færður meðal veltufjármuna, en það sem kemur til gjaldfærslu síðar er fært meðal fastafjármuna. Gjaldfærslur vegna uppgjörsins eru færðar meðal launa og launatengdra gjalda í rekstrarreikningi.

Gjaldfærslur vegna uppgjörsins og staða fyrirframgreiðslunnar greinast þannig á árinu:

	A hluti	A og B hluti
Staða fyrirframgreiðslu í ársbyrjun	92.670	92.670
Gjaldfært á árinu	(3.429)	(3.429)
Staða fyrirframgreiðslu í árslok	89.241	89.241
Fyrirframgreiðsla greinist þannig í efnahagsreikningi:		
Næsta árs gjaldfærsla, færð meðal veltufjármuna	3.429	3.429
Langtímahluti fyrirframgreiðslu	85.812	85.812
Samtals í efnahagsreikningi	89.241	89.241
Fyrirframgreiðsla skiptist þannig í árslok:		
Framlag í lífeyrisaukasjóð	80.942	80.942
Framlag í varúðarsjóð	8.299	8.299
	89.241	89.241

Við útreikning á skuldaviðmiði er heimilt að draga frá bókfært verð fyrirframgreiðslu til Brúar lífeyrissjóðs.

12. Óinnheimtar tekjur

Óinnheimtar tekjur greinast þannig:

	A hluti	A og B hluti
Óinnheimtar skatttekjur, heild.....	162.598	162.598
Niðurfærsla óinnheimtra skatttekna.....	(53.024)	(53.024)
Óinnheimtar skatttekjur að frádreginni niðurfærslu.....	109.574	109.574
Óinnheimtar aðrar tekjur, heild.....	24.803	37.470
Niðurfærsla óinnheimta annarra tekna.....	(8.400)	(9.000)
Óinnheimtar aðrar tekjur að frádreginni niðurfærslu.....	16.403	28.470
Óinnheimtar tekjur í árslok	125.977	138.044

Niðurfærsla óinnheimtra tekna greinist þannig:

	A hluti			B hluti	A og B hluti
	Skatttekjur	Aðrar tekjur	Samtals	Aðrar tekjur	Samtals
Niðurfærsla í ársbyrjun.....	58.124	8.875	66.999	1.200	68.199
Niðurfærsla, breyting á árinu.....	(5.100)	(475)	(5.575)	(600)	(6.175)
Niðurfærsla í árslok	53.024	8.400	61.424	600	62.024

Skýringar, frh.:

13. Eigið fé

Yfirlit um eiginfjárreikning:

	A hluti	A og B hluti	Hlutdeild minnihluta	A og B hluti samtals
Eigið fé 1.1.	1.750.446	1.747.057	178.990	1.926.047
Endurmat lóða og lendna	51.765	51.765	0	51.765
Rekstrarniðurstaða ársins	160.788	163.707	(1.602)	162.104
Eigið fé 31.12.	1.963.000	1.962.529	177.388	2.139.917

Lóðir og lendur sveitarfélagsins sem það hefur leigutekjur af voru endurmetnar í árslok 2019 til samræmis við álit reikningsskilanefndar sveitarfélaga nr. 2/2010 þar sem breyting gangvirðis var yfir 5%.

14. Lífeyrisskuldbinding

Á sveitarfélaginu hvílir skuldbinding vegna lífeyrisréttinda starfsmanna sveitarfélagsins. Reiknuð hækkun á árinu á lífeyrisréttindum sem byggð er á útreikningi tryggingarstærðfræðings er færð í rekstrarreikning og til hækkunar á lífeyrisskuldbindingunni. Greiddur lífeyrir á árinu er færður til lækkunar á lífeyrisskuldbindingunni. Breyting lífeyrisskuldbindingar á árinu greinist þannig:

	A hluti	A og B hluti
Lífeyrisskuldbinding í ársbyrjun	35.872	35.872
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna.....	(1.397)	(1.397)
Reiknuð hækkun lífeyrisskuldbindingar á árinu.....	2.633	2.633
Lífeyrisskuldbinding 31.12. 2019.....	37.109	37.109
Skammtíamhluti lífeyrisskuldbindingar.....	(1.131)	(1.131)
Langtíamhluti lífeyrisskuldbindingar í árslok 2019.....	35.978	35.978

Núvirði áætlaðs framlags vegna lífeyrisgreiðslna greinist þannig á næstu ár:

Árin 2020-2024.....	5.783	5.783
Árin 2025-2029.....	6.790	6.790
Árin 2030-2034.....	7.323	7.323
	19.896	19.896
Síðar.....	17.213	17.213
	37.109	37.109

Skýringar, frh.:

15. Skuldir við lánastofnanir

Breyting langtímalána á árinu greinist þannig:

	Óverðtryggð lán	Verðtryggð lán	Samtals
A hluti:			
Staða lána í ársbyrjun	3.900	1.031.590	1.035.490
Afborganir af lánum	(437)	(81.776)	(82.213)
Verðbætur	0	29.236	29.236
	3.463	979.050	982.513
Næsta árs afborgun	(437)	(84.524)	(84.961)
Langtímaskuldir í árslok.....	3.026	894.526	897.552
A og B hluti:			
Staða lána í ársbyrjun	3.900	1.531.907	1.535.807
Afborganir af lánum	(437)	(102.628)	(103.065)
Verðbætur	0	42.669	42.669
	3.463	1.471.947	1.475.410
Næsta árs afborgun	(437)	(106.344)	(106.344)
Langtímaskuldir í árslok.....	3.026	1.365.603	1.369.066

Afborganir af langtímaskuldum greinast þannig á næstu ár:

	A hluti	A og B hluti
Árið 2020	84.961	106.344
Árið 2021	84.913	104.230
Árið 2022	88.086	107.601
Árið 2023	91.420	111.136
Árið 2024	75.304	95.229
Síðar	557.829	950.870
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	982.513	1.475.410

Afborgunarskilmálar af 62,0 millj. kr. láni sem tekið var á árinu 2004 eru þannig að 1/40 greiðist á 6 mánaða fresti í 10 skipti, þ.e. í 5 ár og skal þá greiða lánið upp, eða 31/40 hluta lánsins. Framlengingarheimild er til staðar í lánssamningnum til 5 ára í senn til allt að 15 ára. Gert er ráð fyrir að heimildin verði nýtt við útreikning afborgana á næstu ár.

Veðsetningar

Íbúðir í eigu sveitarfélagsins bókfærðu virði 229,2 millj. kr. eru veðtryggðar fyrir skuldum að eftirstöðum 181 millj. kr. í árslok 2019. Sveitarfélagið hefur veitt Lánasjóði sveitarfélaga veð í staðgreiðslutekjum fyrir skuldum að eftirstöðvum að fjárhæð 838,9 millj. kr. í árslok 2019.

16. Heildaryfirlit um samantekna fjárhagsstöðu A og B hluta í árslok

Eignir, skuldir og eigið fé sveitarfélagsins greinist þannig:

	Eignarhluti	Eignir	Skuldir	Eigið fé
A hluti	100,00%	3.202.055	1.239.057	1.962.999
Vatnsveita Rangárbings ytra og Ásahrepps bs.	81,76%	309.460	98.535	210.925
Suðurlandsvegur 1-3 hf.	69,01%	462.323	172.093	290.229
Leiguíbúðir	100,00%	110.639	136.841	(26.203)
Félagslegar íbúðir	100,00%	118.557	101.200	17.357
Fráveita	100,00%	128.281	105.644	22.637
Rangárljós	100,00%	155.295	6.764	148.532
Bakfærðir eignarhlutir í B hluta		(663.937)	0	(663.937)
Millifærslur, innbyrðis staða		(190.415)	(190.415)	0
Samtals		3.632.258	1.669.719	1.962.539
Hlutdeild minnihluta eigenda		276.635	99.258	177.378
Heildarstaða sveitarfélagsins í árslok		3.908.893	1.768.977	2.139.916

17. Ábyrgðir og aðrar skuldbindingar utan efnahagsreiknings

Byggðasamlög og önnur samstarfsverkefni:

Sveitarfélagið er ásamt öðrum sveitarfélögum aðili að eftirtöldum byggðasamlögum og öðrum samstarfsverkefnum:

Bergrisinn bs.

Félags- og skólapjónusta Rangárvalla- og Vestur-Skaftafellssýslu bs.

Byggðasamlagið Oddi bs.

Húsakynni bs.

Tónlistarskóli Rangæinga

Sorpstöð Rangárvallasýslu bs.

Sorpstöð Suðurlands bs.

Brunavarnir Rangæinga bs.

Heilbrigðiseftirlit Suðurlands

Héraðsnefnd Rangæinga

Byggðasafnið í Skógum

Héraðsskjalasafnið í Skógum

Sveitarfélögin bera hlutfallslega ábyrgð á skuldum og skuldbindingum byggðasamlaganna og samstarfsverkefnum miðað við íbúatölu.

Hjúkrunar- og dvalarheimilið Lundur:

Sveitarfélagið hefur staðið að byggingu hjúkrunar- og dvalarheimilisins Lundar. Heimilið er rekið sem sjálfstæð stofnun en vistgjöldum er ætlað að standa undir rekstrarkostnaði þess. Gerð eru sérstök reikningsskil fyrir stofnunina.

Sveitarfélagið hefur ábyrgst yfirdráttarlán Byggingarsjóðs Lundar allt að 50,0 millj. kr. Staða yfirdráttarins í árslok 2019 nemur 47,6 millj. kr.

17. Ábyrgðir og aðrar skuldbindingar utan efnahagsreiknings frh.

Aðrar ábyrgðarskuldbindingar:

Sveitarfélagið hefur veitt veð í tekjum sínum á grundvelli 2. mgr. 68. gr. sveitarstjórnarlaga til tryggingar vegna lántöku Byggðasafnsins í Skógum hjá Lánasjóði sveitarfélaga ásamt öðrum sveitarfélögum sem standa að safninu. Eftirstöðvar lánanna nema 128,6 millj. kr. í árslok 2019.

Sveitarfélagið hefur veitt veð í tekjum sínum á grundvelli 2. mgr. 68. gr. sveitarstjórnarlaga til tryggingar vegna lántöku Byggðasamlagsins Odda hjá Lánasjóði sveitarfélaga ásamt Ásahreppi. Eftirstöðvar lánanna nema 103,0 millj. kr. í árslok 2019.

Sveitarfélagið hefur veitt veð í tekjum sínum á grundvelli 2. mgr. 68. gr. sveitarstjórnarlaga til tryggingar vegna lántöku Brunavarna Rangárvallasýslu bs. hjá Lánasjóði sveitarfélaga ásamt öðrum aðildarsveitarfélögum byggðasamlagsins. Eftirstöðvar lánsins nema 69,4 millj. kr. í árslok 2019.

Sveitarfélagið hefur veitt veð í tekjum sínum á grundvelli 2. mgr. 68. gr. sveitarstjórnarlaga til tryggingar vegna lántöku Sorpstöðvar Rangárvallasýslu bs. hjá Lánasjóði sveitarfélaga ásamt öðrum aðildarsveitarfélögum byggðasamlagsins. Eftirstöðvar lánanna nema 251,1 millj. kr. í árslok 2019.

Á árinu 2005 var eignarhlutur sveitarfélagsins í Hitaveitu Rangæinga seldur til Orkuveitu Reykjavíkur. Við söluna yfirtók Orkuveitan allar skuldir hitaveitunnar, en ábyrgð sveitarfélagsins á yfirteknum lánum hefur ekki verið aflétt. Eftirstöðvar lánanna nema 366,7 millj. kr. í árslok 2019.

Á sveitarfélaginu hvílir skuldbinding vegna lífeyrisréttinda starfsmanna Tónlistarskóla Rangæinga í hlutfalli við kostnaðarþátttöku sveitarfélagsins í rekstri skólans. Áfallin lífeyrisskuldbinding vegna starfsmanna skólans samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt í árslok 2019 nemur 42,4 millj. kr. Skuldbindingin er ekki færð til skuldar í ársreikningi sveitarfélagsins.

18. Tengdir aðilar

Aðal- og varamenn í sveitarstjórn auk æðstu stjórnenda sveitarfélagsins eru skilgreindir sem tengdir aðilar sveitarfélagsins. Makar þessara aðila og ófjárráða börn og aðrir fjárhagslega háðir einstaklingar falla einnig undir skilgreininguna ásamt fyrirtækjum í eigu eða undir stjórn þessara aðila.

Sveitarfélagið hefur átt viðskipti við tengda aðila á árinu. Viðskipti sveitarfélagsins við tengda aðila eru á sömu forsendum og þegar um ótengda aðila er að ræða og eru skilmálar viðskiptanna sambærileg og við ótengda aðila. Við ákvörðun um viðskipti við tengda aðila er farið að hæfisreglum 20. gr. sveitarstjórnarlaga.

19. Atburðir eftir reikningsskiladag

Covid-19 heimsfaraldurinn sem nú gengur yfir mun hafa veruleg áhrif á mörgum sviðum um allan heim þar með talið efnahagsleg. Veruleg óvissa ríkir um endanleg áhrif faraldursins s.s. vegna óvissu um hve lengi hann mun vara og hver áhrifin verða eftir að honum lýkur. Vænta má að áhrif á rekstur sveitarfélagsins verði umtalsverð m.a. vegna lægri skatttekna og annarra tekna, frestun innheimtu og aukinna útgjalda.

Það er mat stjórnenda sveitarfélagsins að ekki sé unnt, í ljósi framangreindrar óvissu, að leggja endanlegt mat á áhrif Covid-19 á rekstur sveitarfélagsins en meta greiðsluhæfi þess þó ekki skert. Til að mæta skammtímasveiflum í sjóðsflæði hefur sveitarfélagið handbært fé í árslok 2019 að fjárhæð 62,0 millj. kr. til ráðstöfunar og hefur tryggt sér aðgang að lánalínu að fjárhæð 95,0 millj. kr. sem ekki hefur verið dregið á nema til að jafna sveiflur í sjóðsstöðu innan mánaðar. Þá liggur fyrir að sveitarfélagið getur með skömmum fyrirvara kallað eftir auknu lánsfjármagni til að mæta tímabundnum greiðsluferfiðleikum, ef til þess kæmi. Það er ljóst að forsendur fjárhagsáætlunar sveitarfélagsins fyrir árið 2020 eru að töluverðu leyti brostnar og fyrirséð að það þarf að gera breytingar á henni.

Skýringar, frh.:

20. Lykiltölur

Yfirlit um lykiltölur A hluta síðustu fimm ár á verðlagi hvers árs.

	Áætlun	Ársreikningar				
	2019	2019	2018	2017	2016	2015
Fjárhagsleg viðmið sveitarstjórnarlaga:						
Jafnsvægisregla - rekstrarjöfnuður.....	478.404	480.539	503.774	407.902	396.725	351.955
Skuldaviðmið, skv. reglugerð*.....	45,0%	40,4%	40,7%	75,8%	71,7%	84,9%
Ýmsar lykiltölur						
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	15,2 %	15,3 %	17,0 %	13,4 %	18,4 %	14,1 %
Rekstrarniðurstaða	8,8 %	8,7 %	11,1 %	7,4 %	12,2 %	7,8 %
Veltufé frá rekstri	14,4 %	13,6 %	16,5 %	11,9 %	16,3 %	11,2 %
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfj.....	14,6 %	13,0 %	6,3 %	6,3 %	7,5 %	9,6 %
Skuldahlutfall.....	67,4 %	66,8 %	74,5 %	76,8 %	74,8 %	88,3 %
Önnur hlutföll						
Langtímaskuldir í hlutfalli við veltufé frá rekstri mælt í árum	3,47	3,57	3,24	4,25	3,48	6,06
Veltufé frá rekstri í hlutfalli við afborganir skulda og skuldbindinga.....	1,32	3,06	3,12	1,77	2,30	1,43
Veltufjárlutfall	1,15	1,27	1,46	0,90	1,13	1,12
Eiginfjárlutfall	60,7 %	61,3 %	56,8 %	54,8 %	54,9 %	49,9 %
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Útsvar	49,3 %	48,3 %	46,3 %	46,3 %	44,4 %	46,3 %
Fasteignaskattur	17,8 %	17,1 %	15,7 %	14,9 %	15,0 %	16,2 %
Framlög Jöfnunarsjóðs.....	17,7 %	17,4 %	18,1 %	20,7 %	20,9 %	24,0 %
Lóðarleiga.....	0,8 %	0,8 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %
Skatttekjur samtals.....	85,6 %	83,6 %	80,8 %	82,6 %	80,9 %	87,2 %
Aðrar tekjur	14,4 %	16,4 %	19,2 %	17,4 %	19,1 %	12,8 %
Rekstrartekjur samtals	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Laun og launatengd gjöld	(48,8 %)	(47,8 %)	(45,5 %)	(48,7 %)	(44,9 %)	(40,5 %)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	(0,2 %)	(0,1 %)	(0,1 %)	(0,2 %)	(0,3 %)	(0,3 %)
Annar rekstrarkostnaður	(35,8 %)	(36,7 %)	(37,4 %)	(37,6 %)	(36,4 %)	(45,1 %)
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	15,2 %	15,3 %	17,0 %	13,4 %	18,4 %	14,1 %
Afskriftir	(3,6 %)	(3,3 %)	(3,4 %)	(3,5 %)	(3,4 %)	(3,7 %)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(2,8 %)	(3,4 %)	(2,5 %)	(2,5 %)	(2,7 %)	(2,7 %)
Rekstrarniðurstaða	8,8 %	8,7 %	11,1 %	7,4 %	12,2 %	7,8 %

*Útreikningur skuldaviðmiðs miðar við gildandi reglur fyrir hvert ár. Síðasta breyting tók gildi 2018.

Skýringar, frh.:

20. Lykiltölur, frh.:

Yfirlit um lykiltölur A hluta síðustu fimm ár á verðlagi hvers árs, frh.

	Áætlun		Ársreikningar			
	2019	2019	2018	2017	2016	2015
Í þúsundum krónum á íbúa:						
Rekstur:						
Skatttekjur.....	918	921	884	845	790	748
Aðrar tekjur	155	180	210	178	186	110
Laun og launatengd gjöld	(523)	(527)	(497)	(499)	(439)	(347)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	(2)	(2)	(1)	(2)	(3)	(3)
Annar rekstrarkostnaður.....	(384)	(404)	(409)	(385)	(355)	(387)
Afskriftir.....	(39)	(36)	(38)	(36)	(34)	(31)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(31)	(37)	(27)	(26)	(27)	(23)
Rekstrarniðurstaða	94	95	122	76	119	67
Efnahagur:						
Eignir	1.842	1.901	1.888	1.739	1.622	1.513
Eigið fé	1.119	1.166	1.073	953	891	755
Skuldir og skuldbindingar	723	736	815	786	731	757
Sjóðstreymi:						
Veltufé frá rekstri	155	149	180	122	159	96
Handbært fé frá rekstri.....	173	206	52	153	134	103
Íbúafjöldi:						
Íbúafjöldi 1. desember.....	1.684	1.684	1.631	1.599	1.544	1.530

Skýringar, frh.:

20. Lykiltölur, frh.:

Yfirlit um lykiltölur A og B hluta síðustu fimm ár á verðlagi hvers árs.

	Áætlun	Ársreikningar				
	2019	2019	2018	2017	2016	2015
Fjárhagsleg viðmið sveitarstjórnarlaga:						
Jafnsvægisregla - rekstrarjöfnuður.....	522.638	538.964	563.028	419.162	385.649	312.920
Skuldaviðmið, skv. reglugerð*.....	77,1%	66,9%	56,3%	97,1%	100,1%	117,4%
Ýmsar lykiltölur						
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	18,8 %	18,6 %	23,0 %	17,6 %	21,7 %	16,7 %
Rekstrarniðurstaða	7,5 %	8,1 %	11,5 %	7,9 %	11,5 %	6,3 %
Veltufé frá rekstri	16,6 %	15,8 %	14,9 %	14,4 %	17,3 %	12,0 %
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfj.....	26,2 %	22,8 %	7,9 %	15,8 %	12,2 %	10,6 %
Skuldahlutfall.....	90,8 %	88,0 %	86,7 %	98,1 %	101,2 %	118,6 %
Önnur hlutföll						
Langtímaskuldir í hlutfalli við veltufé frá rekstri mælt í árum	4,39	4,32	4,73	4,98	4,71	8,15
Veltufé frá rekstri í hlutfalli við afborganir skulda og skuldbindinga.....	2,88	3,08	2,17	1,79	2,03	1,35
Veltufjárlutfall	0,53	0,88	1,77	0,82	0,93	0,75
Eiginfjárlutfall	52,9 %	54,7 %	52,3 %	47,6 %	45,7 %	41,0 %
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Útsvar	45,6 %	44,6 %	40,7 %	42,5 %	40,9 %	42,8 %
Fasteignaskattur	16,2 %	15,4 %	13,4 %	13,2 %	13,3 %	14,6 %
Framlög Jöfnunarsjóðs.....	16,3 %	16,1 %	15,9 %	19,0 %	19,3 %	22,2 %
Lóðarleiga.....	0,7 %	0,7 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,7 %
Skatttekjur samtals.....	78,8 %	76,8 %	70,7 %	75,4 %	74,2 %	80,2 %
Aðrar tekjur	21,2 %	23,2 %	29,3 %	24,6 %	25,8 %	19,8 %
Rekstrartekjur samtals	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Laun og launatengd gjöld	(45,6%)	(44,6%)	(40,5%)	(45,3%)	(42,0%)	(37,7%)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	(0,2%)	(0,1%)	(0,1%)	(0,2%)	(0,3%)	(0,3%)
Annar rekstrarkostnaður	(35,4%)	(36,7%)	(36,4%)	(36,9%)	(35,9%)	(45,3%)
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	18,8 %	18,6 %	23,0 %	17,6 %	21,7 %	16,7 %
Afskriftir	(6,0%)	(5,5%)	(5,3%)	(5,6%)	(5,3%)	(5,8%)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(5,3%)	(5,1%)	(5,9%)	(4,3%)	(5,0%)	(5,4%)
Hlutdeild í hlutdeildarfélögum.....	0,0 %	0,1 %	(0,2%)	0,1 %	0,0 %	0,7 %
Rekstrarniðurstaða	7,5 %	8,1 %	11,5 %	7,9 %	11,5 %	6,3 %

*Útreikningur skuldaviðmiðs miðar við gildandi reglur fyrir hvert ár. Síðasta breyting tók gildi 2018.

Skýringar, frh.:

20. Lykiltölur, frh.:

Yfirlit um lykiltölur A og B hluta síðustu fimm ár á verðlagi hvers árs, frh.

Í þúsundum krónum á íbúa:	Áætlun	Ársreikningar				
	2019	2019	2018	2017	2016	2015
Rekstur:						
Skatttekjur.....	915	917	878	840	785	745
Aðrar tekjur	245	278	364	274	273	184
Laun og launatengd gjöld	(529) (	532) (	503) (	505) (	445) (	350)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	(2) (	2) (	1) (	2) (	3) (	3)
Annar rekstrarkostnaður.....	(411) (	439) (	453) (	411) (	380) (	420)
Afskriftir.....	(70) (	65) (	66) (	62) (	56) (	54)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(61) (	60) (	73) (	48) (	53) (	50)
Rekstrarniðurstaða	88	96	146	87	121	52
Efnahagur:						
Eignir	2.234	2.321	2.258	2.085	1.973	1.866
Eigið fé	1.181	1.271	1.181	993	903	765
Skuldir og skuldbindingar	1.053	1.050	1.077	1.093	1.071	1.101
Sjóðstreymi:						
Veltufé frá rekstri	192	188	186	160	183	112
Handbært fé frá rekstri.....	216	262	66	191	141	121
Íbúafjöldi:						
Íbúafjöldi 1. desember.....	1.684	1.684	1.631	1.599	1.544	1.530

Skýringar, frh.:

20. Lykiltölur, frh.

Í yfirliti þessu er borin saman ráðstöfun skatttekna til einstakra málaflokka í A hluta síðustu þrjú ár. Þjónustutekjur og aðrar tekjur sem tilheyra einstökum málaflokkum hafa verið dregnar frá gjöldum viðkomandi málaflokks. Fjárhæðir eru í þús. kr. og á verðlagi hvers árs.

	2019	Hlutfall af skattt.	2018	Hlutfall af skattt.	2017	Hlutfall af skattt.
Aðalsjóður						
Skatttekjur	1.569.904	100,0%	1.459.031	100,0%	1.367.844	100,0%
Félagsþjónusta	(107.602)	6,9%	(120.694)	8,3%	(107.505)	7,9%
Heilbrigðismál	(2.293)	0,1%	(1.521)	0,1%	(1.350)	0,1%
Fræðslu- og uppeldismál	(847.430)	54,0%	(753.678)	51,7%	(686.979)	50,2%
Menningarmál	(24.952)	1,6%	(25.181)	1,7%	(23.144)	1,7%
Æskulýðs- og íþróttamál	(174.138)	11,1%	(169.315)	11,6%	(161.282)	11,8%
Brunamál og almannavarnir	(28.190)	1,8%	(22.404)	1,5%	(21.954)	1,6%
Hreinlætismál	(17.675)	1,1%	(20.250)	1,4%	(15.367)	1,1%
Skipulags- og byggingarmál	(26.454)	1,7%	30.871	(2,1%)	(24.333)	1,8%
Umferðar- og samgöngumál	(62.978)	4,0%	(72.916)	5,0%	(60.527)	4,4%
Umhverfismál	(32.913)	2,1%	(27.517)	1,9%	(19.810)	1,4%
Atvinnumál	(9.178)	0,6%	(8.557)	0,6%	(10.543)	0,8%
Sameiginlegur kostnaður	(137.168)	8,7%	(135.838)	9,3%	(127.553)	9,3%
Lífeyrisskuldbinding, breyting	(8.781)	0,6%	(7.543)	0,5%	(68.100)	5,0%
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	10.722	(0,7%)	32.448	(2,2%)	23.891	(1,7%)
Aðalsjóður samtals	100.874		156.936		63.289	
Aðrir sjóðir í A hluta						
Eignasjóður	63.728	(4,1%)	55.884	(3,8%)	66.404	(4,9%)
Þjónustustöð	(3.815)	0,2%	(14.284)	1,0%	(8.477)	0,6%
A hluti samtals	160.787	(10,2%)	198.536	(13,6%)	121.216	(8,9%)

Skýringar, frh.:

21. Samanburður fjárhagsáætlana

Í neðangreindu yfirliti er gerð grein fyrir rekstraráætlun fyrir árið 2019 samkvæmt upphaflega samþykkttri fjárhagsáætlun sveitarfélagsins, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum. Fjárhagsáætlun með viðaukum er birt í rekstrarreikningi og öðrum skýringum ársreikningsins til samanburðar við rauntölur ársins.

	A hluti			A og B hluti		
	Upphafleg fjárhags- áætlun	Viðaukar við fjárhags- áætlun	Fjárhags- áætlun með viðaukum	Upphafleg fjárhags- áætlun	Viðaukar við fjárhags- áætlun	Fjárhags- áætlun með viðaukum
Rekstrartekjur						
Útsvar og fasteignaskattur	1.226.721	0	1.226.721	1.221.469	0	1.221.469
Framlög Jöfnunarsjóðs	293.309	26.000	319.309	293.309	26.000	319.309
Aðrar tekjur	252.044	9.000	261.044	404.308	9.000	413.308
	<u>1.772.074</u>	<u>35.000</u>	<u>1.807.074</u>	<u>1.919.086</u>	<u>35.000</u>	<u>1.954.086</u>
Rekstrargjöld						
Laun og launatengd gjöld	884.403	500	884.903	894.003	500	894.503
Annar rekstrarkostnaður	644.742	2.050	646.792	680.552	11.184	691.736
	<u>1.529.145</u>	<u>2.550</u>	<u>1.531.695</u>	<u>1.574.555</u>	<u>11.684</u>	<u>1.586.239</u>
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir	242.929	32.450	275.379	344.531	23.316	367.847
Afskriftir	(65.334)	0	(65.334)	(117.666)	0	(117.666)
Rekstrarniðurstaða án fjármuna- tekna og fjármagnsgjalda	177.595	32.450	210.045	226.865	23.316	250.181
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(62.393)	11.000	(51.393)	(113.801)	11.000	(102.801)
Hlutdeild minnihluta í afkomu	0	0	0	0	0	0
Rekstrarniðurstaða	<u>115.202</u>	<u>43.450</u>	<u>158.652</u>	<u>113.064</u>	<u>34.316</u>	<u>147.380</u>

Skýringar, frh.:

21. Samanburður fjárhagsáætlana, frh.

Í neðangreindu yfirliti er gerð grein fyrir sjóðstreymisáætlun fyrir árið 2019 samkvæmt upphaflega samþykktri fjárhagsáætlun sveitarfélagsins, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum. Fjárhagsáætlun með viðaukum er birt í sjóðstreymisyfirliti og öðrum skýringum ársreikningsins til samanburðar við rauntölur ársins.

	A hluti			A og B hluti		
	Upphafleg fjárhags- áætlun	Viðaukar við fjárhags- áætlun	Fjárhags- áætlun með viðaukum	Upphafleg fjárhags- áætlun	Viðaukar við fjárhags- áætlun	Fjárhags- áætlun með viðaukum
Rekstrarhreyfingar						
Rekstrarniðurstaða	115.202	43.450	158.652	113.064	34.316	147.380
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:						
Afskriftir	65.334	0	65.334	117.666	0	117.666
Verðbætur	34.566	0	34.566	57.093	0	57.093
Hækkun lífeyrisskuldbindingar	2.000	0	2.000	2.000	0	2.000
Veltufé frá rekstri	217.102	43.450	260.552	289.823	34.316	324.139
 Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:						
Skammtímakröfur lækkun	30.000	0	30.000	40.000	0	40.000
Samtals	30.000	0	30.000	40.000	0	40.000
Handbært fé frá rekstri	247.102	43.450	290.552	329.823	34.316	364.139
 Fjárfestingarhreyfingar						
Fjárfesting í varanlegum						
rekstrarfjármunum	(153.000)	(111.300)	(264.300)	(377.000)	(135.300)	(512.300)
Eignarhlutir breyting	(6.500)	0	(6.500)	(6.500)	0	(6.500)
Langtímakröfur, breyting	4.608	0	4.608	4.608	0	4.608
Langtímakr. á eigin ft. breyting.....	15.252	0	15.252	0	0	0
Fjárfestingarhreyfingar	(139.640)	(111.300)	(250.940)	(378.892)	(135.300)	(514.192)
 Fjármögnunarhreyfingar						
Viðskiptast. eigin ft., breyting.....	(109.738)	13.500	(96.238)	0	0	0
Afborganir langtímalána	(87.441)	0	(87.441)	(112.686)	0	(112.686)
Fjármögnunarhreyfingar	(197.179)	13.500	(183.679)	(112.686)	0	(112.686)
 Lækkun á handbæru fé.....	(89.717)	(54.350)	(144.067)	(161.755)	(100.984)	(262.739)
Handbært fé í ársbyrjun.....	95.528	82.700	178.228	184.808	140.200	325.008
Handbært fé í árslok.....	5.811	28.350	34.161	23.054	39.216	62.269

Yfirlýsing um stjórnarhætti og ófjárhagslegar upplýsingar

Yfirlýsing um stjórnarhætti

Um stjórnarhætti sveitarfélagsins gilda sveitarstjórnarlög nr. 138/2011, með síðari breytingum, og samþykkt um stjórn sveitarfélagsins nr. 1275/2014 með síðari breytingum. Sveitarstjórn er kjörin í almennum kosningum af íbúum sveitarfélagsins á fjögurra ára fresti.

Sveitarstjórn ber ábyrgð á því að til staðar sé virkt kerfi innra eftirlits og það sé formlegt, skjalfest og sannreynt reglulega. Innra eftirlitið á að vera til þess fallið að veita vissu um að sveitarfélagið nái árangri og skilvirkni í starfsemi í samræmi við markmið sveitarfélagsins, að það veiti áreiðanlegar og réttmætar fjárhagsupplýsingar til ytri aðila og það hlíti lögum og reglum sem gilda um starfsemina.

Um áhættustýringu er vísað ákvæða í VII. kafla sveitarstjórnarlaga, s.s. um fjárstjórnarvald, bindandi áhrif ákvörðunar um fjárhagsáætlun ársins, ábyrga meðferð fjármuna, miklar fjárfestingar og skuldbindingar og takmarkanir er varða veðsetningar og ábyrgðaveitingar. Sveitarfélagið fer að ákvæðum sveitarstjórnarlaga hvað þetta varðar.

Fjöldi fulltrúa í sveitarstjórn og nefndum, ráðum og stjórnnum á vegum sveitarfélagsins er tilgreindur í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins sem aðgengileg er á heimasíðu þess. Á heimasíðunni má einnig sjá hverjir sitja í einstaka nefndum, ráðum og stjórnnum.

Í 2. tölul. 44. gr. sveitastjórnarlaga kemur fram regla um kynjahlutföll í nefndum sem sveitarstjórn velur í. Sveitarfélagið gætir að þessum reglum við skipan í nefndir. Að því er sveitarstjórnina varðar ræðst samsetningin af röðun á framboðslista og niðurstöðum kosninga til sveitarstjórnar. Í sveitarstjórn eru fimm fulltrúar karlar og tveir fulltrúar konur. Þar sitja nú fulltrúar með ólíkan bakgrunn og menntun.

Um siðareglur og góða starfshætti er fjallað í 29. gr. sveitarstjórnarlaga. Sveitarfélagið hefur sett siðareglur, dags. 5. apríl 2013, en þær voru endurskoðaðar af sveitarstjórn 21. júní 2018. Siðareglurnar eru aðgengilegar á heimasíðu sveitarfélagsins.

Ófjárhagslegar upplýsingar

Samkvæmt sveitarstjórnarlögum nr. 138/2011 eru sveitarfélög sjálfstæð stjórnvöld sem er stjórnað af lýðræðislega kjörnum sveitarstjórnnum í umboði íbúa sveitarfélagsins. Sveitarfélagið sinnir þeim verkefnum sem því eru falin lögum samkvæmt, m.a. varðandi fræðslu- og uppeldismál, félagsþjónustu, æskulýðs- og íþróttamál, menningarmál, hreinlætismál og umhverfismál. Jafnframt fylgir það kröfum sem gilda um starfsemi þess í öðrum lögum, s.s. stjórnsýslulögum, lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla og lögum um opinber innkaup. Einnig eru í gildi siðareglur, dags. 5. apríl 2013, með síðari breytingum, sem settar hafa verið á grundvelli 29. gr. sveitarstjórnarlaga og aðgengilegar eru á heimasíðu sveitarfélagsins.

Engin veruleg frávik hafa verið greind af hálfu opinberra eftirlitsaðila eða endurskoðenda hvað varðar starfsemi sveitarfélagsins sem tengist umhverfis, félags- og starfsmannamálum, mannréttindamálum eða spillingar- og mútumálum.

Undirritunarsíða

Ágúst Sigurðsson

Haraldur Eiríksson

Hjalti Tómasson

Margrét Harpa Guðsteinsdóttir